

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2626/2542

ธนาคาร กสิกร ไทย จำกัด (มหาชนโจทก์ เจ้าพนักงาน พัทธ์พัทธ์ผู้ร้อง บริษัท ซีเอ็นเอ็น แลนด์ จำกัด ผู้คัดค้าน นางสาว วิไลรัตน์ พรสมพล หรือนางสาวจุฑารัตน์ แซ่ก้วยจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 115, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 115, พ.ร.บ.ล้มละลาย มาตรา 115, พ.ร.บ.ล้มละลาย มาตรา 90/41

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยจดทะเบียนจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นประกันหนี้เงินกู้แก่ผู้คัดค้านต่อมา

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยล้มละลาย การจดทะเบียนจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวของจำเลย จึงเป็นการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ ซึ่งจำเลย (ลูกหนี้) ได้กระทำหรือยินยอมให้กระทำในระหว่างระยะเวลาสามเดือนก่อนมีการขอให้ล้มละลายตามมาตรา 115 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 แต่การที่ผู้คัดค้านเป็นผู้รับจดทะเบียนจำนองจากจำเลยจึงเป็นผู้สัญญาอยู่กับจำเลยโดยตรง มิได้เป็นบุคคลภายนอกตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 116 ผู้คัดค้านจึงไม่ได้รับความคุ้มครองสิทธิอันจะอ้างได้ว่าเป็นผู้ได้รับโอนหรือได้สิทธิมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทนก่อนมีการขอให้ล้มละลาย ทั้งการจดทะเบียนจำนองที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างเป็นประกันการกู้เงินนั้น หากจำเลยไม่ชำระหนี้หรือชำระไม่ครบ เมื่อขายทรัพย์สินจำนองผู้คัดค้านมีสิทธิได้รับชำระหนี้จนครบก่อนเจ้าหนี้อื่นโดยไม่ต้องนำเงินที่ได้จากการขายไปเฉลี่ยตามอัตราส่วนกับเจ้าหนี้อื่นผู้คัดค้านจึงอยู่ในฐานะเป็นเจ้าหนี้ที่จะได้เปรียบเจ้าหนี้อื่นตามความหมายของพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 115 แล้วซึ่งการเพิกถอนการโอนตามพระราชบัญญัติล้มละลายมาตรานี้มิได้บัญญัติให้คำนึงถึงความสุจริตและการเสียค่าตอบแทนของผู้รับโอน แต่ให้พิจารณาถึงความมุ่งหมายของลูกหนี้ว่าจะให้เจ้าหนี้คนใดคนหนึ่งได้เปรียบเจ้าหนี้อื่นหรือไม่เท่านั้น เมื่อปรากฏว่าขณะที่จำเลยจดทะเบียนจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ผู้คัดค้านเป็นเจ้าหนี้ของจำเลยอยู่แล้วโดยมีเจ้าหนี้อื่นอีกหลายราย และจำเลยเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัวการจดทะเบียนจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวของลูกหนี้(จำเลย) จึงเป็นการกระทำโดยมุ่งหมายให้ผู้คัดค้าน ได้เปรียบเจ้าหนี้อื่นศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการโอนดังกล่าวได้ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาดและพิพากษาให้ล้มละลายแล้ว ทางสอบสวนของผู้ร้องปรากฏว่าจำเลยนำที่ดินโฉนดเลขที่ 11981 พร้อมสิ่งปลูกสร้าง มาจดทะเบียนจำนองไว้แก่ผู้คัดค้าน เป็นการกระทำในระยะเวลา 3 เดือน ก่อนจำเลยถูกฟ้องให้ล้มละลาย โดยมุ่งหมายให้ผู้คัดค้านได้เปรียบเจ้าหนี้อื่นขอให้มีคำสั่งเพิกถอนการจำนองระหว่างจำเลยกับผู้คัดค้านและให้กลับคืนสู่ฐานะเดิมโดยให้ผู้คัดค้านไปเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนหากไม่ไปขอถือเอาคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นการแสดงเจตนาผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำคัดค้านโดยเห็นว่าผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านหลังจากพ้นกำหนดเวลาที่จะยื่นได้ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้เพิกถอนการจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 11981 ตำบลบางแค (หลักสอง) อำเภอบางใหญ่ กรุงเทพมหานคร พร้อมสิ่งปลูกสร้างเลขที่ 346 ระหว่างจำเลยผู้จำนองกับบริษัทซีเอ็นเอ็น แลนด์ จำกัด ผู้รับจำนอง โดยให้ผู้รับจำนองไปเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน หากไม่ไปให้ถือเอาคำสั่งศาลเป็นการแสดงเจตนาผู้คัดค้านอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่าให้

เพิกถอนการจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 11981 ตำบลบางแค (หลักสอง) อำเภอภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พร้อมสิ่งปลูกสร้างเลขที่ 342 นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำสั่งศาลชั้นต้น ผู้คัดค้านฎีกาศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้วข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้แย้งกันรับฟังได้ว่าวันที่ 18 ตุลาคม 2533 จำเลยกู้เงินผู้คัดค้าน 1,100,000 บาท จำเลยชำระหนี้ให้ผู้คัดค้านแล้วบางส่วน ต่อมาวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2534 จำเลยร่วมกับนายจำเนียร ผิวขำ กู้เงินผู้คัดค้านอีก 1,200,000 บาท โดยจำเลยนำที่ดินโฉนดเลขที่ 11981 ตำบลบางแค (หลักสอง) อำเภอภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พร้อมสิ่งปลูกสร้างเลขที่ 342 จดทะเบียนจำนองไว้แก่ผู้คัดค้านเป็นประกันหนี้ วันที่ 1 มีนาคม 2534 โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยล้มละลาย และศาลพิพากษาให้จำเลยล้มละลายวันที่ 24 มกราคม 2538 มีเจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้รวม 6 ราย เป็นเงิน 21,000,000 บาทเศษ คดีมีปัญหาตามฎีกาของผู้คัดค้านว่า การจดทะเบียนจำนองดังกล่าวระหว่างจำเลยกับผู้คัดค้านเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2534 เป็นการกระทำโดยมุ่งหมายให้ผู้คัดค้านได้เปรียบเจ้าหนี้อื่นและผู้คัดค้านได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 หรือไม่ เห็นว่า จำเลยจดทะเบียนจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวเป็นประกันหนี้เงินกู้แก่ผู้คัดค้านเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2534 ต่อมาวันที่ 1 มีนาคม 2534 โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยล้มละลาย การจดทะเบียนจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวของจำเลย จึงเป็นการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ ซึ่งจำเลย(ลูกหนี้) ได้กระทำหรือยินยอมให้กระทำในระหว่างระยะเวลาสามเดือนก่อนมีการขอให้ล้มละลายตามมาตรา 115 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ผู้คัดค้านฎีกาว่า ผู้คัดค้านเป็นบุคคลภายนอกอันจะได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 เห็นว่า มาตรา 116 บัญญัติว่า "บทบัญญัติในสองมาตราก่อนนั้นไม่กระทบถึงสิทธิของบุคคลภายนอกอันได้มาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทนก่อนมีการขอให้ล้มละลาย" ผู้คัดค้านเป็นผู้รับจดทะเบียนจำนองจากจำเลย (ลูกหนี้) ในคดีล้มละลายจึงเป็นคู่สัญญา กับจำเลย (ลูกหนี้) โดยตรง มิได้เป็นบุคคลภายนอกดังผู้คัดค้านอ้างผู้คัดค้านจึงไม่ได้รับความคุ้มครองสิทธิอันจะอ้างได้ว่าเป็นผู้ได้รับโอนหรือได้สิทธิมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทนก่อนมีการขอให้ล้มละลายตามบทกฎหมายดังกล่าว ผู้คัดค้านฎีกาอีกว่าผู้คัดค้านเป็นบริษัทสถาบันการเงิน จำเลยมากู้เงินโดยมีหลักประกันค้ำเงิน ผู้คัดค้านจึงให้จำเลยกู้เงินโดยสุจริต ไม่ทราบจำเลยมีหนี้สินล้นพ้นตัวและไม่ทราบว่าจำเลยมีเจ้าหนี้ถึง 6 รายการจดทะเบียนจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวจะถือว่าจำเลยมุ่งหมายให้ผู้คัดค้านได้เปรียบเจ้าหนี้รายอื่นหาได้ไม่ เพราะจะทำให้ผู้คัดค้านเสียประโยชน์ในหลักประกันการชำระหนี้ตามปกติวิสัยของการประกอบธุรกิจสถาบันการเงิน และเจ้าหนี้รายอื่นทั้ง 6 รายของจำเลยมีการจดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นประกันหรือมีหลักประกันค้ำหนี้ทั้งสิ้น เห็นว่า การจดทะเบียนจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นประกันการกู้เงินนั้น หากจำเลยไม่ชำระหนี้หรือชำระไม่ครบเมื่อขายทรัพย์สินจำนองผู้คัดค้านมีสิทธิได้รับชำระหนี้จนครบก่อนเจ้าหนี้อื่นโดยไม่ต้องนำเงินที่ได้จากการขายไปเฉลี่ยตามอัตราส่วนกับเจ้าหนี้อื่น ผู้คัดค้านจึงอยู่ในฐานะเป็นเจ้าหนี้ที่จะได้เปรียบเจ้าหนี้อื่นตามความหมายของพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 115 แล้ว บทบัญญัติของกฎหมายมาตรานี้บัญญัติว่า "การโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ ซึ่งลูกหนี้ได้กระทำหรือยินยอมให้กระทำในระหว่างระยะเวลาสามเดือนก่อนมีการขอให้ล้มละลายและภายหลังจากนั้น โดยมุ่งหมายให้เจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดได้เปรียบแก่เจ้าหนี้อื่น" ดังนั้นการเพิกถอนการโอนตามพระราชบัญญัติล้มละลายมาตรานี้มิได้บัญญัติให้คำนึงถึงความสุจริตและการเสียค่าตอบแทนของผู้รับโอนดังที่ผู้คัดค้านอ้าง แต่ให้

พิจารณาถึงความมุ่งหมายของลูกหนี้ว่าจะให้เจ้าหนี้คนใดคนหนึ่งได้เปรียบเจ้าหนี้อื่นหรือไม่เท่านั้น เมื่อปรากฏว่าขณะที่จำเลยจดทะเบียนจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างผู้คัดค้านเป็นเจ้าหนี้ของจำเลย อยู่แล้ว โดยมีเจ้าหนี้อื่นอีกหลายรายและจำเลยเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว การจดทะเบียนจำนองที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวของลูกหนี้ (จำเลย) จึงฟังได้ว่าเป็นการกระทำโดยมุ่งหมายให้เจ้าหนี้ (ผู้คัดค้าน) ได้เปรียบเจ้าหนี้อื่น ส่วนที่ผู้คัดค้านฎีกาว่า เจ้าหนี้รายอื่นทั้ง 6 รายของจำเลยเป็น เจ้าหนี้ที่มีการจดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นประกันหรือมีหลักประกันค้ำประกันหนี้ทั้งสิ้น นั้น ผู้คัดค้านมิได้ ยกขึ้นเป็นข้ออุทธรณ์ จึงเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลอุทธรณ์ผู้คัดค้านย่อมไม่มี สิทธิฎีกา ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งเป็นผู้ร้องร้องขอให้ศาลสั่งเพิกถอน การโอนหรือการกระทำนั้น ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการโอนหรือการกระทำนั้นได้ตามนัยแห่ง พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 115 ฎีกาของผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

กิตติยาภรณ์ อาตมียะนันท์ · สมชัย สายเชื้อ · ไพโรจน์ คำอ่อน

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) — deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2626/2542>